

ВИСНОВОК

**рецензента, доктора педагогічних наук, професора Н.П. Волкової
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертаційної роботи
Мединської Світлани Іванівни
«Формування полікультурної комунікативної компетентності майбутніх
фахівців у галузі туризму в умовах змішаного навчання»,
що представлена на здобуття ступеня доктора філософії
зі спеціальності 015 – професійна освіта**

Своєчасність і перспективність проблеми даного дисертаційного дослідження обумовлена процесами глобалізації та інтеграції в усіх сферах людської життєдіяльності полікультурного світового співтовариства, які вимагають від майбутніх фахівців розвинутої здатності до відповідальної, результативної професійної діяльності, співпраці, прагнення до взаєморозуміння та безконфліктного співіснування з представниками різних культур. У зв'язку із зазначеним, дисертаційне дослідження Мединської Світлани Іванівни є цілісним дослідженням у вітчизняній педагогічній науці, яке на науково-теоретичному, практичному та методичному рівнях розкриває проблему формування полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму в умовах змішаного навчання.

Вибір напряму роботи здійснено в межах теоретичних й практичних завдань науково-дослідних тем кафедри психології та педагогіки Університету імені Альфреда Нобеля, проведених у межах комплексної наукової теми «Теоретико-методологічні засади професійного становлення фахівця в інноваційному соціокультурному просторі» (державний реєстраційний номер 0122U200059), і кафедри міжнародного туризму, готельно-ресторанного бізнесу та іншомовної підготовки Університету імені Альфреда Нобеля, проведених у межах комплексної наукової теми «Дослідження стану та перспектив розвитку ринку туристичних та готельно-ресторанних послуг: економічний та соціальний аспекти» (державний реєстраційний номер 0121U100379).

Дисертанткою коректно визначено об'єкт, предмет, сформульовано мету, гіпотезу й відповідно завдання дослідження, обґрунтовано вибір методів пошукової роботи. Структура роботи відрізняється логічною продуманістю, збалансованістю складових частин і підпорядкована реалізації основних завдань дослідження. Авторка послуговується комплексом теоретичних, емпіричних й статистичних методів дослідження, які відповідають завданням, що вирішувалися у процесі роботи.

Зупинимось на конкретних результатах дисертаційного дослідження Мединської Світлани Іванівни більш детально.

На підставі аналізу сучасного стану проблеми в науковій літературі в роботі розкрито сутність феномена полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму, яку авторка презентує як інтегративне соціально значуще утворення особистості, яке забезпечує якісне виконання багатовекторних професійних обов'язків через взаємодію, взаємовплив та спілкування з представниками різних культур з самоідентифікацією особистості в суспільстві в умовах мультикультурності та її інтеграцією в полікультурний світовий простір зі збереженням взаємозв'язку з рідною культурою на засадах рівноправності, толерантності, визнання багатства культурної спадщини, культурного розмаїття та певних моральних ціннісних орієнтацій і ставлень.

Дисертанткою ґрунтовно визначено компонентно-структурний зміст досліджуваного поняття: мотиваційно-ціннісний, соціально-когнітивний, комунікативно-діяльнісний, особистісний, а також сукупність критеріїв та їх показників: *мотиваційно-спрямувальний* (наявність мотивації досягнення, особистісних цінностей (гуманність, справедливість), потреби у спілкуванні, прагнення до управління проявом емоцій під час спілкування, бажання співвідносити свої реакції з поведінкою оточуючих людей; *когнітивний* (прагнення до набуття знань, повнота та міцність полікультурних комунікативних знань); *діяльнісний* (рівень володіння уміннями: мовленнєві, перцептивно-

прогностичні, інтерактивні, соціокультурні, організаційно-координаторські); *особистісний* (здатність до рефлексії, толерантність, бар'єропревентивність), які корелюють з виокремленими компонентами полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму.

У результаті обґрунтування концепції дослідження в роботі подано авторське тлумачення моделі формування полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму в умовах змішаного навчання, яка містить такі блоки: концептуально-цільовий, змістово-реалізаційний, результативно-оцінювальний, на основі оптимальних моделей змішаного навчання (віртуально-збагаченої моделі, ротаційної моделі (ротації за станціями, індивідуальної ротації, перевернутого класу) й моделі самостійного змішування) в сучасних реаліях українського суспільства.

Вагомим здобутком автора вважаємо оновлені за змістом дисципліни «Менеджмент у туризмі», «Маркетинг у туризмі», «Організація екскурсійних послуг», «Ділова іноземна мова», «Іноземна мова за професійним спрямуванням»), розроблений та впроваджений авторський спецкурс «Ефективна комунікація в полікультурному туристичному бізнес-середовищі» за методикою Content and Language Integrated Learning).

Позитивної оцінки заслуговує представлений авторкою комплекс діалогічно-дискусійних, ігрових (ділові, рольові, соціально-психологічні ігри, «Культурна капсула країни»), проектних, кейсових, цифрових технологій, технологій фасилітації.

Схвалення потребують різновиди позааудиторної роботи, зокрема організація «Майстерні міжнародних бізнес-комунікацій» (майстер-класи, воркшопи від спікерів-практиків з бізнесу), реалізація програм віртуальної мобільності й віртуального обміну, діяльність розмовних (дискусійних) клубів «Share & Care», «TED Talks Club», «Business English Case Club». Акцентовано також на можливостях опанування майбутніми фахівцями вміннями й

отримання досвіду ефективної комунікації в полікультурному професійному середовищі, ознайомлення з новітніми підходами її здійснення під час виробничої практики й комплексної практики з фаху, у закордонних програмах літньої практики на туристичних об'єктах.

Імпонує детально розроблений і вдало проведений педагогічний експеримент на базі ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля», Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, Запорізького національного університету, Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, присвячений перевірці ефективності моделі формування полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму в умовах змішаного навчання. Узагальнення отриманих результатів дозволило автору констатувати, що мету дисертаційної роботи досягнуто.

Визнаємо внесок Світлани Іванівни в доцільно підбраному та розробленому комплексі методів діагностики, що дав змогу перевірити рівень сформованості кожного компонента полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму.

Робота має безсумнівне практичне значення. Розроблено комплекс навчально-методичних матеріалів для науково-педагогічних працівників ЗВО щодо формування полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму в умовах змішаного навчання, який містить банк навчальних кейсів, проєктів, вправ, рольових і ділових ігор, дистанційних курсів на освітніх платформах, цифрових технологій (застосунків доповненої та віртуальної реальності, блогів, мобільних і веб-застосунків, ресурсів відеохостингу TED Talks); дібрано й адаптовано пакет діагностичних матеріалів для визначення рівня сформованості полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму; розроблено програму спецкурсу «Ефективна комунікація в полікультурному туристичному бізнес-

середовищі» за методикою CLIL (Content and Language Integrated Learning).

Здійснена теоретична робота відображена у виступах на всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях та у 20 публікаціях (16 – одноосібні), серед них: 8 статей у наукових фахових виданнях України, внесених до міжнародних наукометричних баз, 1 стаття у виданні, внесеному до наукометричної бази Scopus, 1 стаття у зарубіжному науковому журналі, внесеному до наукометричної бази Web of Science, 10 статей і тез доповідей у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій.

З урахуванням результатів автоматизованої перевірки дисертації Мединської Світлани Іванівни на відсутність плагиату, на підставі аналізу дисертації й опублікованих праць можна стверджувати, що дисертаційне дослідження є самостійно виконаним і відповідає вимогам академічної доброчесності.

Підсумовуючи констатуємо, що всі завдання дослідження автором ретельно вирішено, його результати ґрунтовно перевірені достовірними сучасними методами дослідження; всі положення роботи якісно аргументовані й підкріплені посиланнями на відповідні джерела; висновки, представлені у дисертації, свідчать про цілісність і логічну завершеність дослідження та відповідають поставленим завданням. Важливу роль у досягненні мети роботи відіграють змістовні додатки, укладені автором.

Належно оцінюючи позитивні аспекти дисертаційного дослідження, вважаємо за доцільне звернути увагу на певні моменти дискусійного характеру, а саме:

1. У підрозділі 2.1 бажано було б більш детально обґрунтувати вибір переліку навчальних дисциплін для формування полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму в умовах змішаного навчання, зміст яких було оновлено.

2. На нашу думку, висвітлюючи результати анкетування щодо виявлення думок і поглядів здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Туризм», щодо важливості формування полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму, крім відсоткового виміру й загальної кількості респондентів, варто було б вказати чисельність закладів вищої освіти, які було залучено до опитування.

Втім, висловлені зауваження не применшують цінності дослідження. Аналіз дисертації та опублікованих праць дає підстави для висновку про те, що дослідження Мединської Світлани Іванівни «Формування полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму в умовах змішаного навчання» є завершеним, цілісним, самостійним науковим дослідженням, яке має наукову цінність, теоретичне та практичне значення. Загалом, дисертаційне дослідження повністю відповідає вимогам, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019 р.); Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (зі змінами, внесеними відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 21 березня 2022 року № 341), а його автор – Мединська Світлана Іванівна – заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями), галузь знань 01 Освіта/Педагогіка.

Рецензент:

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри психології та педагогіки
ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля»

 Н.П. Волкова

ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ

Дата _____ р.

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 16:18:48 28.12.2024

Назва файлу з підписом: Висновок ренцензента Волкової на дис Мединської (1).pdf.asice
Розмір файлу з підписом: 2.9 МБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: Висновок ренцензента Волкової на дис Мединської (1).pdf
Розмір файлу без підпису: 2.9 МБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: ВОЛКОВА НАТАЛІЯ ПАВЛІВНА

П.І.Б.: ВОЛКОВА НАТАЛІЯ ПАВЛІВНА

Країна: Україна

РНОКПП: 2169803843

Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 16:18:47
28.12.2024

Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"

Серійний номер: 5E984D526F82F38F0400000D0E59D016F51B705

Алгоритм підпису: ДСТУ 4145

Тип підпису: Удосконалений

Тип контейнера: Підпис та дані в архіві (розширений) (ASiC-E)

Формат підпису: З повними даними для перевірки (XAdES-B-LT)

Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2024.10.24 15:00